

Inn på tunet

Doris Fagerli Sundvik, seniorrådgiver

Statsforvalteren i Trøndelag

Trööndelagen Staatehaaltoje

11.11.2022

Barnevernets hovedoppgave:

- *sikre at barn og unge som lever under forhold som kan skade deres helse og utvikling, får nødvendig hjelp, omsorg og beskyttelse til rett tid.*
- *bidra til trygge oppvekstkår for alle barn og unge.*

Hvorfor en reform?

Kronikk: Unge får ikke god nok psykisk helsehjelp

Barnevernsinstituttet stengt?
Politikerne svikter barnevernet
8 mill. for lite til barnevernet
Sandnes-rådmann med akuthjelp til et presset barnevern
«Likkende bomber»
Når skolen svikter

Psykologi i kommunen nr. 6 2019

– Vondt å lese hvordan Bergen svikter barna

Barnevernet i Bergen kommune innfører flere internkontroller for å sikre at barns stemme blir hørt.

Publisert 15. mars 2020

Høyt fravær alene skal ikke være nok til at skolen melder bekymring til barnevernet.

Barnet hadde diagnosen ME (utmattelsessyndrom), bekreftet av lege. Likevel ble foreldrene meldt til barnevernet av skolen – på grunn av høyt skolefravær over tid.

Hvem skal jeg snakke med nå?

September 2022
Psykisk helsehjelp til barn og unge i kommunene

Lokal tjeneste- og tiltaksutvikling

- Kommunale læringnettverk

Norge dømt i nok en barnevernssak i Menneskerettsdomstolen

UNICEF: Norge svikter barna på områder som psykisk helse, overvekt og medvirkning

AV REDAKSJONEN - 3. september 2020

Barnevernreformen Prop.73 L (2016- 2017)

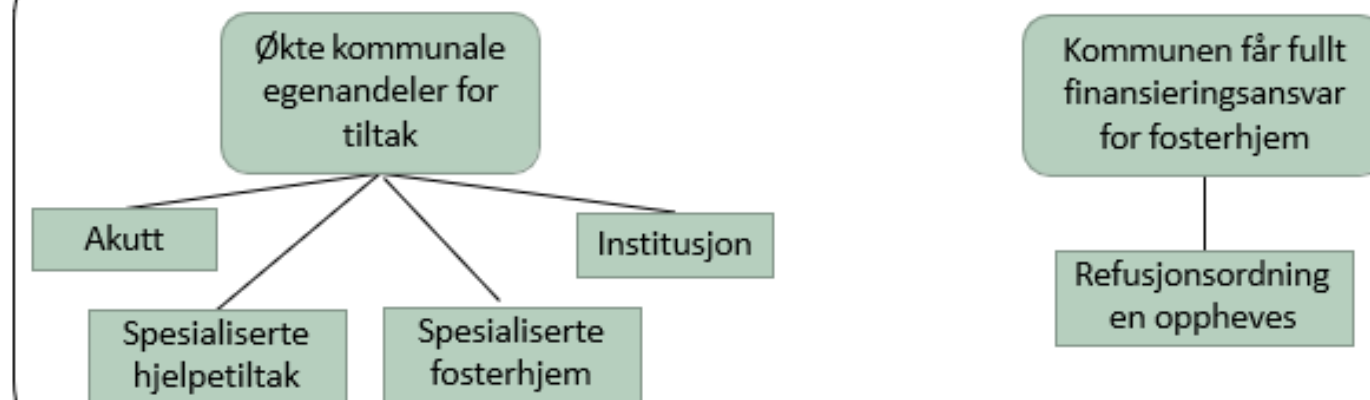
*«Med økt ansvar vil kommunene få større handlingsrom og muligheter til å komme tidligere inn med **rett hjelp til rett tid**. Målet er **bedre samhandling** og færre **omsorgsovertakelser**. Kommunenes nærhet til innbyggerne skal gi et bedre og mer tilpasset tjenestetilbud, også på barnevernsområdet »*

Solveig Horne 17.mars 2016

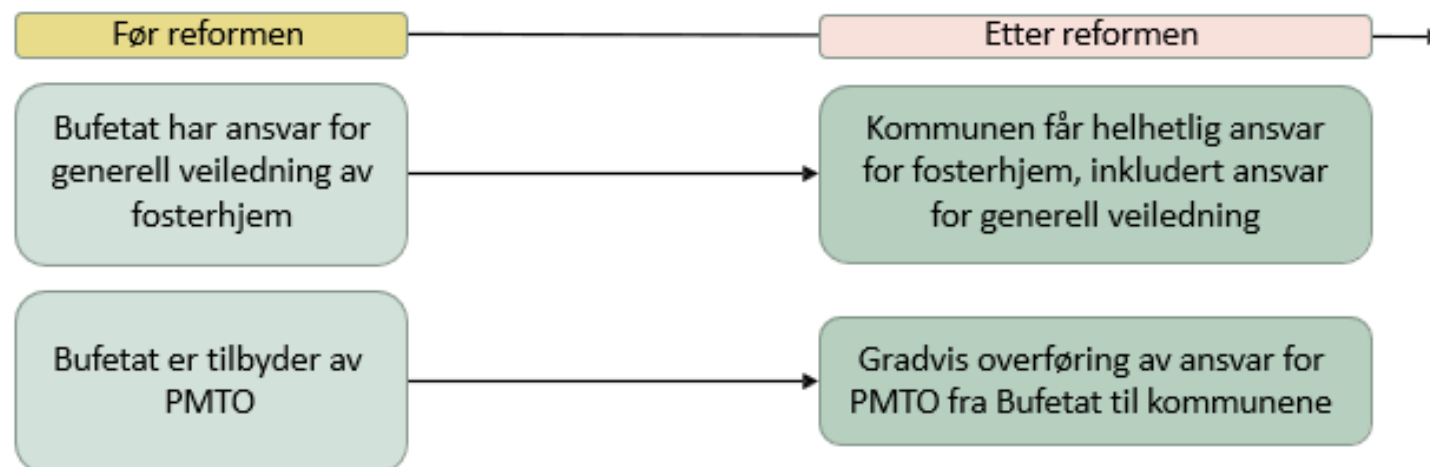
Lovfesting

Endring av finansiering

Ansvarsoverføring fra Bufetat til kommunene

Grunnpilarer i reformen

Mål for reformen :

Flere barn skal få **rett hjelp** til **rett tid** der de **bor**

- Forebygging og tidlig innsats
- Helhetlig tjenestetilbud
- Samarbeid på tvers av sektorer
- Kommunal styring
- Samarbeid på tvers av kommuner

1.januar
2022

Hva betyr reformen for familiene, barna og kommunen?

- Økt mulighet for tidlig innsats og forebyggende arbeid
- Bedre tilpasset hjelp
- Tilbudet til barn og familier skal i større grad tilpasses lokale forhold
- Mer effektiv bruk av økonomiske midler og ansatte
- Bedre rettssikkerhet for barn og unge

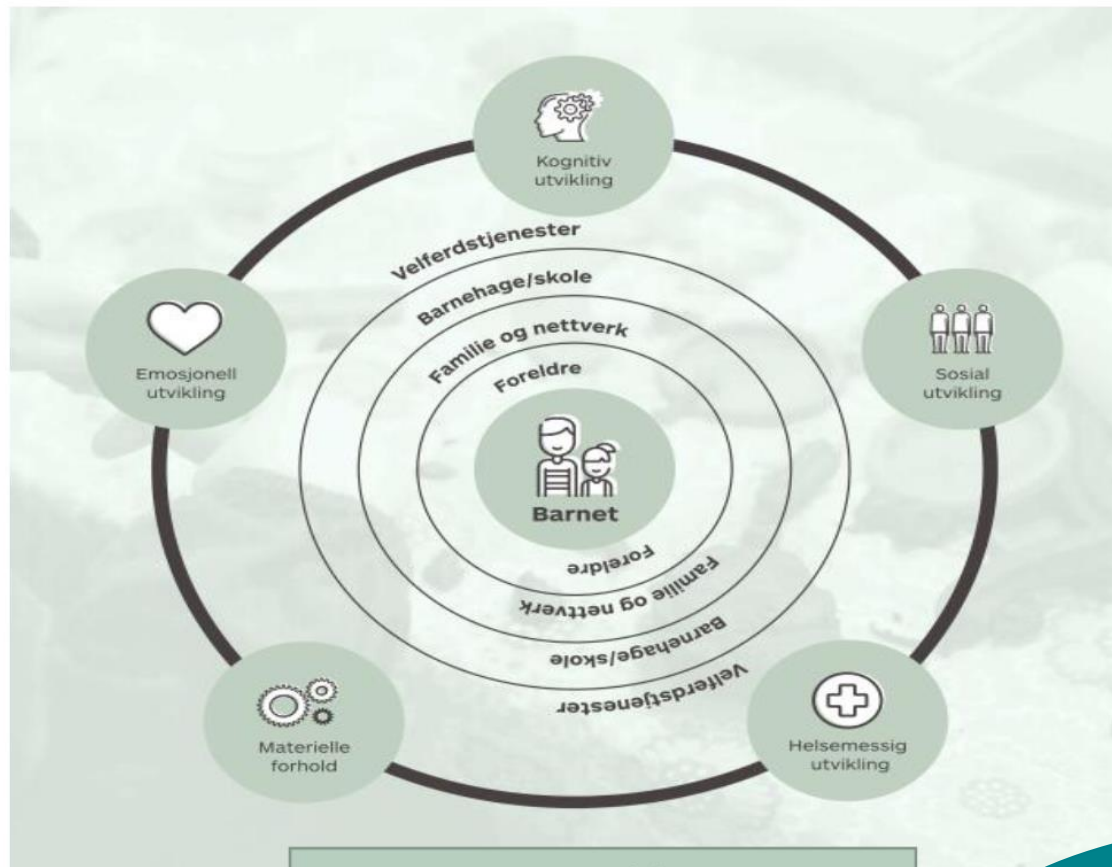
Kommunale tjenester (og andre aktuelle instanser og aktører)

Interkommunale
tjenester

Barneverntjenester

Fosterhjemsomsorg

Reformen involverer hele oppvekstfeltet

Barnets utvikling – en helhet

Grunnpilarer i reformen

Mål for reformen :

Flere barn skal få **rett hjelp** til **rett tid** der de **bor**

”

Barn har behov for hjelp og gode tjenester – de bryr seg ikke om hvilken sektor som leverer!

Mari Trommald, direktør i Bufdir

Ny barnevernlov § 1-5: Barn har rett til omsorg og beskyttelse, fortrinnsvis i egen familie. Barneverntjenestens tiltak skal ikke være mer inngripende enn nødvendig

Virkemidlene i reformen

Økt finansieringsansvar for barneverntiltak gir insentiver til økt forebygging og tidlig hjelp

Tydlig ansvarsdeling mellom stat og kommune

Kommunene har fått et økt faglig og økonomisk ansvar

- Helhetlig ansvar for finansiering, oppfølging og veiledning av kommunens fosterhjem
- Plikt til å søke etter fosterhjem i slekt og nettverk
- Økte egenandeler ved bruk av statlige tiltak

Endringer i kommunale egenandeler. Forslag	Månedlig egenandel 2021	Månedlig egenandel 2022
Institusjon	76 900	170 000
Spesialiserte fosterhjem og beredskapshjem	36 200	85 000
Spesialiserte hjelpetiltak	18 100	15 000

Økt finansieringsansvar skal gi insentiver til økt forebygging og tidlig hjelp

Hvilke krav stilles til dagens og framtidens kommunale barnevern?

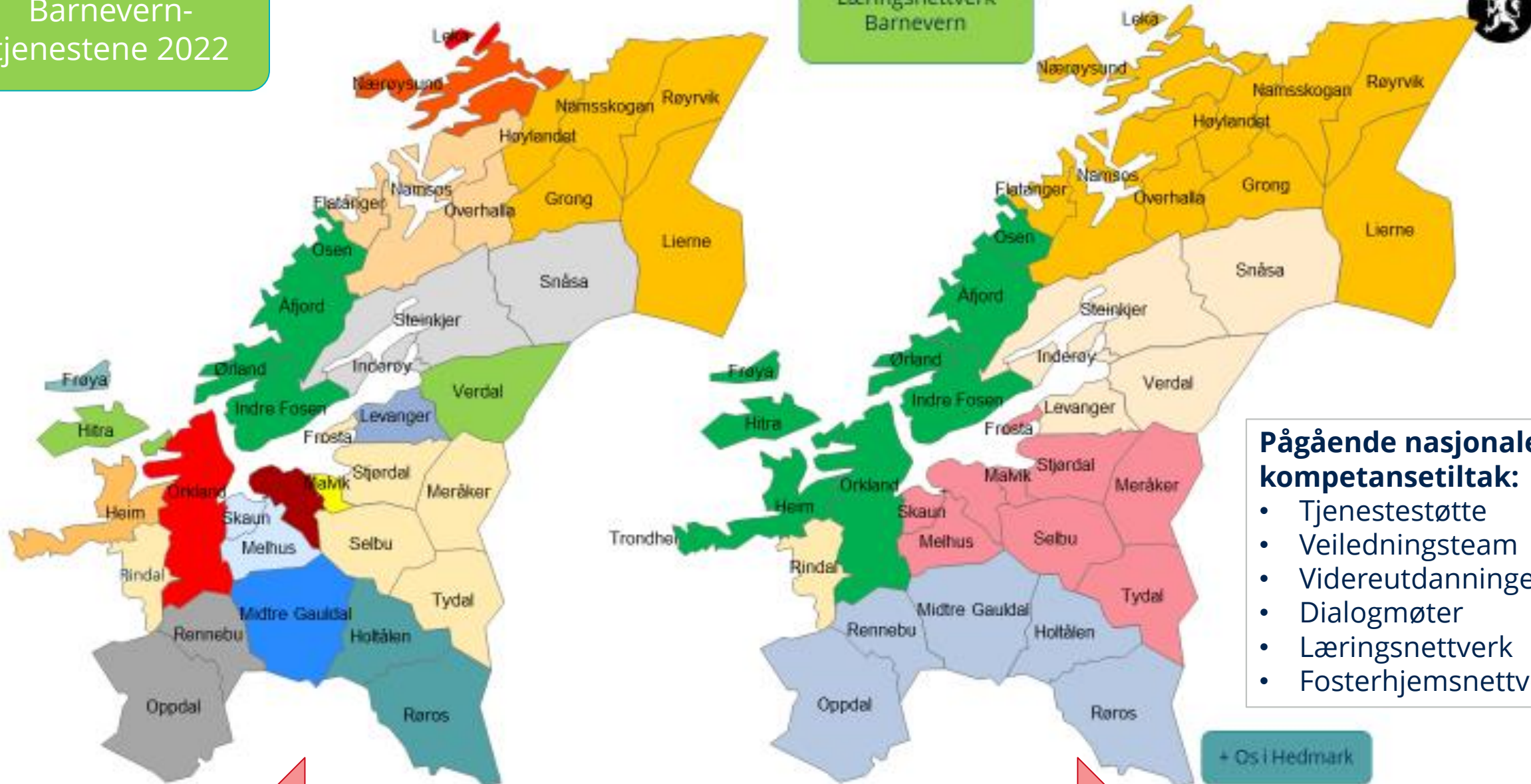
- Mer helhetlig tenkning – forebygging
- Tiltaksutvikling, jf. barnevernreformen
  - tilpassa det enkelte
  - internt i tjenesten og for kommunen som helhet
- Familie- og nettverksinvolvering
  - Tiltak fra og/eller hos kjente
- Gjenforeningsarbeidet
  - Arbeide mot fremtidig gjenforening
  - Kvalitet i samvær
  - Planmessig oppfølging av biologiske foreldre
- Kompetanse som nøkkel for økt kvalitet
- Behov for å utvikle dagens løsninger, enten de er kommunale, interkommunale eller basert på samarbeids- eller nettverkslogikker

Barnevern- tjenestene 2022

Læringsnettverk
Barnevern

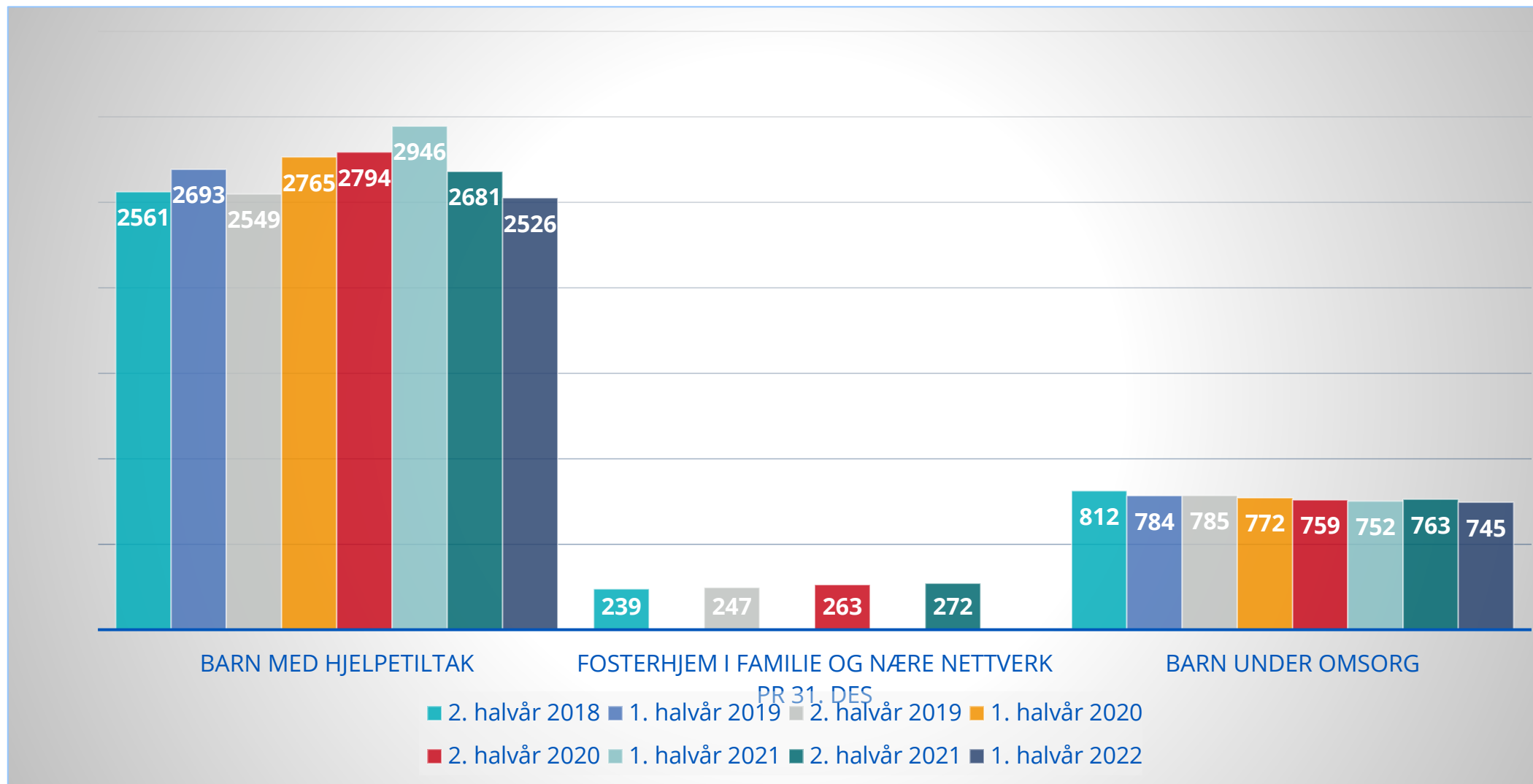

Pågående nasjonale kompetansetiltak:

- Tjenestestøtte
- Veiledningsteam
- Videreutdanninger
- Dialogmøter
- Læringsnettverk
- Fosterhjemsnettverk

Kompetansedeling - Kompetanseoverføring

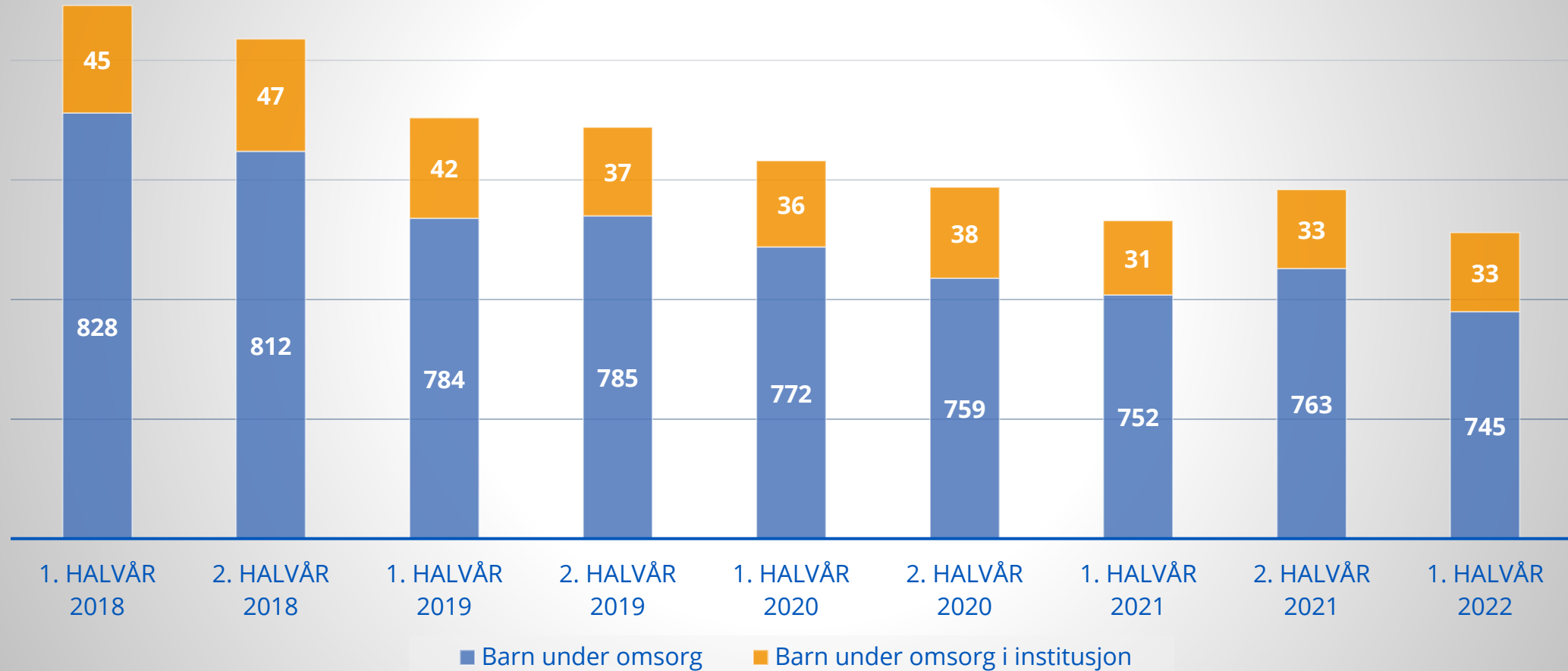
Barn med hjelpetiltak og barn under omsorg 2018 – 1. halvår 2022

Barn under omsorg og i institusjon 2018 - 2022

Ny barnevernslov 2023

- et overordnet mål med ny barnevernslov er å sikre økt rettssikkerhet for familiene som mottar hjelp fra barnevernet, og gi enda flere barn en trygg oppvekst

- **Styrker rettigheter for barn og foreldre**

- Barnet i sentrum
- Retten til familieliv
- Tydeligere krav til forsvarlige saksbehandling – dokumentasjon og beslutningsgrunnlag

- **Krav om kompetanse (1.1.2022)**

- **Økt vekt på forebygging og tidlig innsats**

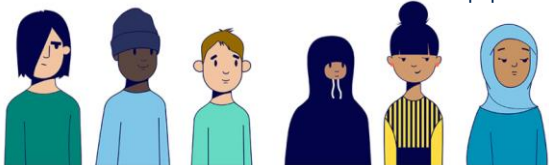
- Bedre kommunal styring
- Kommunalt ansvar – forebygging
- Bvtj skal forebygge alvorlig omsorgssvikt

Organisering og samordning av kommunens forebyggende arbeid

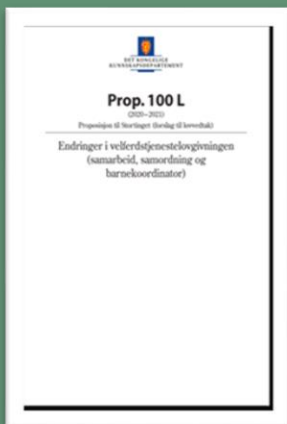

- Kommunens ansvar (ny bvl § 15-1):
  - Fremme gode oppvekstsvilkår
    - **Generell og selektiv forebygging** utføres av en rekke kommunale tjenester og etater
  - Tiltak for å forebygge at barn og unge utsettes for **omsorgssvikt eller utvikler atferdsvansker**
  - **Samordne** tjenestetilbudet til barn og familier
  - Kommunestyret skal vedta plan for kommunens forebyggende arbeid
- Barnevernets ansvar (ny bvl § 15-3):
  - Å gi **hjelp, omsorg og beskyttelse** når det er nødvendig på grunn av barnets **omsorgssituasjon eller adferd**.
  - Ansvaret omfatter tiltak rettet mot barnets **omsorgssituasjon eller adferd**
    - Skal sette inn tiltak tidlig for å forebygge alvorlig omsorgssvikt og atferdsvansker, forebygge at omsorgssvikten og problemutviklingen eskalerer – unngå behov for mer inngripende tiltak
    - Gripe inn når barnet trenger beskyttelse (akutt, eller inngripende tiltak) – dette er også tidlig innsats
  - Det vil være opp til hver enkelt kommune å vurdere hvilke oppgaver barneverntjenesten skal ha, ut over de lovpålagte oppgavene

Endringer i velferdslovgivningen 1. august 2022

Helsedirektoratet

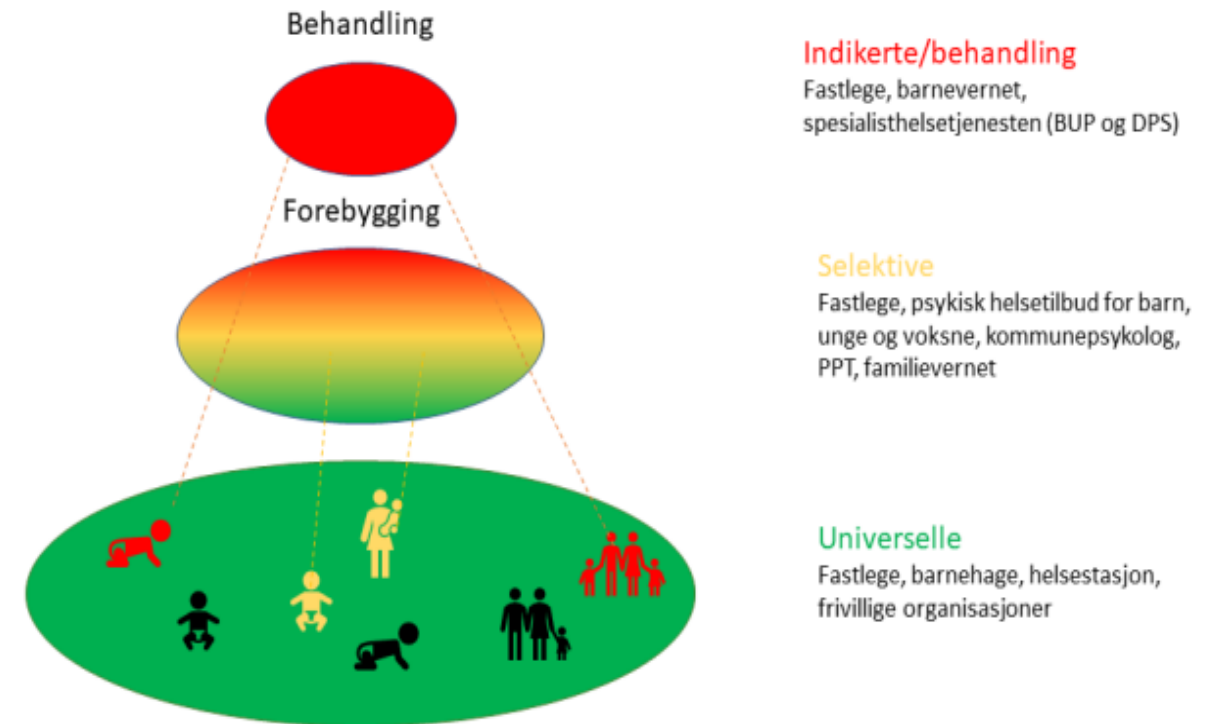
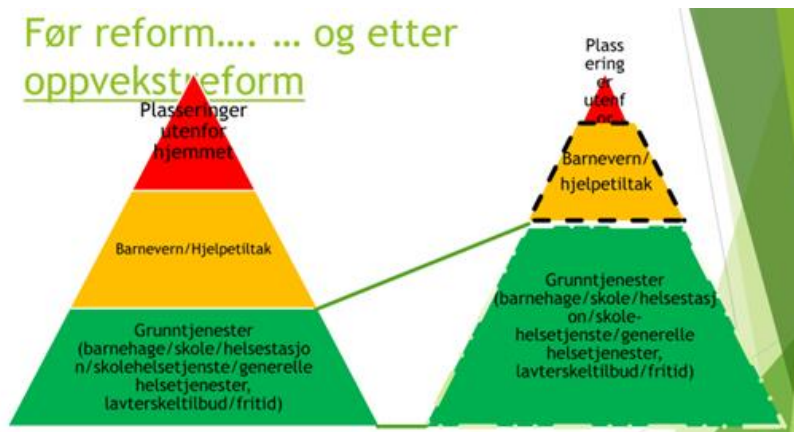
Samarbeid om tjenester til barn, unge og deres familier

For å styrke oppfølgingen av utsatte barn, unge og deres familier vedtok Stortinget nye bestemmelser om samarbeid, samordning, barnekoordinator og individuell plan. Utdanningsdirektoratet, Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet og Helsedirektoratet har hatt felles oppdrag om å utarbeide veilederen.

Forebygging av omsorgssvikt og atferdsvansker

- Forebygging er tiltak rettet mot:
  - alle barn
  - mot bestemte grupper med særlig risiko

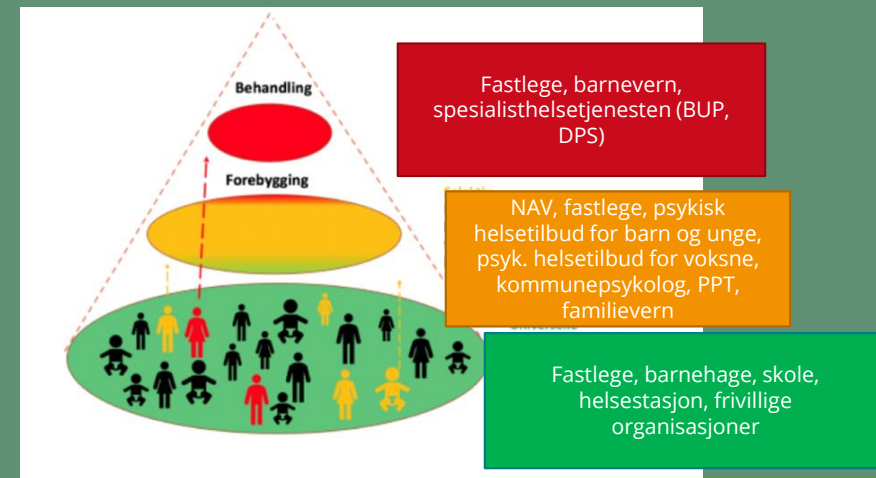
Figur 12 Forebygging illustrert ved gul og grønn sirkel. Barnevernstjenestens hjelpetiltak og indikert hjelp fra andre velferdstjenester er illustrert ved rød sirkel.

Plan for forebygging (1.1.2022)

- Kommunestyret skal vedta en plan for kommunens arbeid for å forebygge omsorgssvikt og atferdsproblemer.
- Formål:
  - Plan vedtatt i kommunestyret vil bidra til overordnet forankring av det forebyggende tilbudet og av fordelingen av kommunens ressurser til dette arbeidet.
  - Dette vil være et viktig verktøy for å sikre forpliktelse til og systematisk innsats for å legge til rette for helhetlige tjenester til barn og unge.

Planen for det forebyggende arbeidet skal beskrivelse målene for arbeidet, hvordan arbeidet skal organiseres og fordeles mellom etatene i kommunen, og hvordan etatene skal samarbeide § 3-1, 2. ledd

Et lag rundt barnet

- Støtte til godt foreldreskap og samarbeid mellom skole, barnehage, helsestasjon, PPT og NAV er avgjørende for tidlig innsats og forebygging.
- Barneverntjenesten **skal samarbeide** med andre tjenester når det kan gi bedre hjelp for barnet og familien.
- Et velfungerende samarbeid handler om å utnytte hverandres ansvarsområder, tilgjengelige ressurser, virkemidler og kompetanse.
- Det følger også av **barnevernloven** at barneverntjenesten skal medvirke til at barns interesser ivaretas av andre offentlige organer.

- ✓ Styrke laget rundt barnet og familien
- ✓ Målrettede og effektive tiltak tilpasset det enkelte barn og familiens behov, i deres eget nærmiljø
- ✓ Lønnsomt og kostnadseffektivt å satse på lokal forebygging og et samordnet familiestøttende arbeid
- ✓ Effektiv utnyttelse av de kommunale ressursene

Konkrete hjelpetiltak i barnevernet

- Tiltak for å styrke foreldrenes omsorg
- Tiltak som styrker barns utvikling
- Tiltak som styrker barnets familie, nettverk og miljø
- Samtidige og omfattende tiltak for å forebygge behov for omsorgsovertakelse
- Ettervern - tiltak for ungdom over 18 år

Hjelpetiltak er frivillig, samtykke kreves

Hva vil vi se i kommuner som lykkes med reformen?

- **Helhetlig tjenestetilbud**
Ingen barn eller familier faller mellom to stoler
- **Målrettede bidrag fra alle sektorer på oppvekstområdet**
Hva kan den enkelte sektor gjøre for at kommunen skal lykkes?
- **Forebygging og lavterskeltilbud**
Barnevernet er kommunens andrelinje.
- **Kommunal styring, god politisk og administrativ forankring**
Helhet og samarbeid på tvers kommer ikke av seg selv
- **Hensiktsmessig samarbeid på tvers av kommuner**
IKS stiller store krav til vertskommunen, og må ikke bli en sovepute for deltakerkommunene

*Tidlig og samordnet
innsats er bra for barna
og familiene, og lønnsomt
for samfunnet*

